

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 11/17
Luksemburgā, 2017. gada 7. februārī

Ģenerālvokāta secinājumi lietā C-638/16 PPU
X un XI/État belge

Ģenerālvokāts Paolo Mengoci [*Paolo Mengozzi*] uzskata, ka dalībvalstīm ir jāizsniedz humānā vīza, ja pastāv nopietni un ar faktiem pamatoti iemesli uzskatīt, ka atteikuma gadījumā personas, kuras lūdz starptautisko aizsardzību, var tikt pakļautas spīdzināšanai vai citiem necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās gadījumiem

Nav nozīmes tam, vai starp attiecīgo personu un dalībvalsti, kura ir saņēmusi pieteikumu, pastāv saikne vai ne

2016. gada 12. oktobrī laulāts sīriešu pāris, kā arī trīs viņu mazgadīgie bērni, Sīrijas pilsoņi, kuri dzīvo Alepo (Sīrija), iesniedza vīzas pieteikumus Beļģijas vēstniecībā Beirūtā (Libāna). 2016. gada 13. oktobrī viņi atgriezās Sīrijā. Pieteikumu mērķis bija iegūt vīzas ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, pamatojoties uz Savienības Vīzu kodeksu ¹, lai šī ģimene varētu pamest aplenkto Alepo nolūkā iesniegt patvēruma pieteikumu Beļģijā. Viens no viņiem apgalvo arī, ka viņu bija nolaupījusi bruņota banda, situsi un mocījusi, līdz beidzot atbrīvojusi pret izpirkuma maksu. Viņi it īpaši uzsver drošības situācijas pasliktināšanos Sīrijā vispār un sevišķi Alepo, kā arī apstākli, ka, tā kā viņi ir ortodoksāli kristieši, viņus var vajāt viņu reliģiskās pārliecības dēļ. Viņi piebilst, ka viņiem nav iespējams reģistrēties kā bēgļiem kaimiņvalstīs, tostarp tādēļ, ka Libānas un Sīrijas robeža pa šo laiku ir tikusi slēgta.

2016. gada 18. oktobrī *Office des étrangers* [Ārvalstnieku birojs] (Beļģija) šos pieteikumus noraidīja. Tas norāda, ka, pieprasot vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, lai iesniegtu patvēruma pieteikumu Beļģijā, attiecīgajai sīriešu ģimenei acīmredzami bija nodoms Beļģijā uzturēties ilgāk nekā 90 dienas ². Turklāt Birojs īpaši uzsver, ka dalībvalstīm nav pienākuma savā teritorijā ielaist ikvienu personu, kura dzīvo katastrofu skartā teritorijā.

Tādēļ sīriešu ģimene vērsās *Conseil du contentieux des étrangers* [Ārvalstnieku lietu padomē] (Beļģija) ar pieteikumu apturēt lēmumu izpildi par vīzu atteikšanu. Šī tiesa nolēma steidzamības kārtā vērsties Tiesā saistībā ar Vīzu kodeksa, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. panta (spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās aizliegums) un 18. panta (patvēruma tiesības) interpretāciju.

Šodien sniegtajos secinājumos ģenerālvokāts Paolo Mengoci vispirms secina, ka attiecīgās sīriešu ģimenes situācijai ir piemērojams Vīzu kodekss un tādējādi arī Savienības tiesības.

Viņš arī uzskata, ka, pieņemdamas lēmumu, pamatojoties uz Vīzu kodeksu, dalībvalsts iestādes īsteno Savienības tiesības un tādēļ tām ir pienākums ievērot Hartā garantētās tiesības.

Ģenerālvokāts P. Mengoci šajā ziņā uzsver, ka Hartā nostiprinātās pamattiesības, kas ir jāievēro visām dalībvalstu iestādēm, kuras rīkojas Savienības tiesību ietvaros, šo iestāžu pieņemto aktu adresātiem ir garantētas neatkarīgi no jebkādiem teritorialitātes kritērijiem.

¹ 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu, un īpaši šīs regulas 25. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

² Atbilstoši Vīzu kodeksa 1. panta 1. un 2. punktam tajā ir noteiktas "procedūras un nosacījumi, lai izsniegtu vīzas tranzītam vai plānotām uzturēšanās reizēm dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nav ilgāks par trijiem mēnešiem sešu mēnešu laikposmā". Atbilstoši šī kodeksa 32. panta 1. punkta b) apakšpunktam vīzu atsaka, ja pastāv pamatotas šaubas par pieteikuma iesniedzēja nodomu atstāt dalībvalstu teritoriju pirms pieteiktās vīzas beigu termiņa.

Ģenerālvokāts atbild apstiprinoši uz jautājumu, vai dalībvalstij ir jāizsniedz humānā vīza situācijā, kad pastāv pamatota iespējamība, ka varētu tikt pārkāpts tostarp Hartas 4. pants, turklāt neatkarīgi no tā, vai pastāv saikne starp personu un dalībvalsti, kura saņēmusi pieteikumu.

Ģenerālvokāts iebilst pret tādu Vīzu kodeksa interpretāciju, atbilstoši kurai dalībvalstīm tajā ir paredzētas vienīgi pilnvaras izdot šādas vīzas. Viņa nostājas pamatā ir gan Vīzu kodeksa normu teksts un struktūra, gan arī nepieciešamība, lai dalībvalstis, īstenojot savu novērtējuma brīvību, ievērotu Hartā garantētās tiesības, kad tās piemēro minētās normas.

Šajā kontekstā dalībvalstīm piešķirtās novērtējuma brīvības robežas pavisam noteikti ir nospraustas ar Savienības tiesībām.

Ģenerālvokāts uzskata, ka prasītāji Sīrijā nenoliedzami bija pakļauti vismaz reālam riskam, ka pret viņiem varētu izturēties īpaši necilvēcīgi, kas skaidri ietilpst Hartas 4. pantā paredzētā aizlieguma tvērumā. Ņemot vērā it īpaši informāciju par Sīrijā valdošo situāciju, *État belge* [Beļģijas valsts] nevarēja secināt, ka tā ir atbrīvota no tai Hartas 4. pantā paredzētā pozitīvā pienākuma.

Tādēļ ģenerālvokāts P. Mengoci piedāvā Tiesai atbildēt *Conseil du contentieux des étrangers*, ka dalībvalstij, kurā trešās valsts pilsonis vēršas ar pieteikumu par vīzas ar ierobežotu teritoriālu derīgumu izsniegšanu, pamatojoties uz humāniem apsvērumiem, ir jāizsniedz šāda vīza, ja pastāv nopietni un ar faktiem pamatoti iemesli uzskatīt, ka atteikuma piešķirt šo dokumentu gadījumā šis pilsonis tiks tieši pakļauts Hartas 4. pantā aizliegtajām darbībām, tam liedzot likumīgu veidu īstenot savas tiesības pieprasīt šajā dalībvalstī starptautisko aizsardzību.

ATGĀDINĀJUMS: Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokātu pienākumos ietilpst, ievērojot pilnīgu neatkarību, piedāvāt Tiesai juridiskus risinājumus viņiem nozīmētās lietās. Tiesas tiesneši šobrīd uzsāk apsūst šo lietu, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā valsts prāvas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns secinājumu teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā to sniegšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Secinājumu nolasīšanas attēli ir pieejami no "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106